

ingediend op **2086** (2023-2024) – Nr. 1
6 maart 2024 (2023-2024)

Voorstel van decreet

van Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Willem-Frederik Schiltz,
Arnout Coel, Koen Van den Heuvel en Andries Gryffroy

tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit
van 13 december 2013, wat de aanpassing
van de verkoopprocedure voor inbeslaggenomen
voertuigen en de stuiting van de verjaring betreft

TOELICHTING

1. Algemene toelichting

De leidend ambtenaar, het afdelingshoofd en de directeurs van de afdeling Controle, de coördinatoren Controle en de controleurs van de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) kunnen in het geval van niet-betaling van de verkeersbelasting, de belasting op de inverkeerstelling, het eurovignet en de administratieve geldboete kilometerheffing die wordt vastgesteld op de openbare weg, het voertuig dat aan een van die belastingen onderhevig is, aanhalen of laten overgaan tot beslag en verkoop van het voertuig door een gerechtsdeurwaarder. Die procedure wordt in ongeveer een op de vier gevallen van niet-betaling van de vermelde belastingen opgestart. De nadelen ervan zijn onder meer de lange doorlooptijd en de hoge kosten, die vooral bestaan uit de stallingskosten, de takelingskosten van het voertuig (met inbegrip van het overbrengen naar de veilingzaal) en de gerechtsdeurwaarderskosten.

Zowel de doorlooptijd als de kosten die aan de huidige procedure verbonden zijn, resulteren er vaak in dat de verkoopopbrengst de hoofdsom aan openstaande belastingen nauwelijks vermindert. Daardoor blijft de belastingschuldige na een toch wel ingrijpende procedure (beslag op en verkoop van zijn voertuig) de facto met een ongeveer gelijkblijvende fiscale schuld achter. In het slechtste geval bedraagt de totale schuld (inclusief de kosten) zelfs nog meer dan de initiële fiscale schuld. De wijziging in dit voorstel van decreet heeft dus als doel om ervoor te zorgen dat een dergelijke verregaande ingreep ook effectief zorgt voor een vermindering of aflossing van de eigenlijke fiscale schuld en niet alleen voor de aflossing van de deurwaarderskosten en andere kosten. Ook voor de overheid zijn daar voordelen aan verbonden. Doordat de eigenlijke fiscale schuld sneller wordt afgelost, zullen er minder bijkomende invorderings- en vervolgingskosten worden gemaakt en kan ook de werklast die aan die procedures verbonden is, worden vermeden.

Om de kosten die gepaard gaan met een gedwongen beslag- en verkoopprocedure van een voertuig en de duurtijd ervan te minimaliseren zal VLABEL voor de schuldvorderingen met betrekking tot de verkeersbelasting, de belasting op de inverkeerstelling, het eurovignet en de administratieve geldboete kilometerheffing een eigen beslag- en verkoopprocedure voor voertuigen invoeren. Die procedure is geïnspireerd op de federale douane-invorderingsmaatregel die werd ingevoerd bij de programmawet van 25 december 2016. Die eigen beslag- en verkoopprocedure is, rekening houdend met het advies van de Raad van State nr. 71223 van 2 mei 2022, randnr. 41.3, pagina 20, en het arrest van het Grondwettelijk Hof van 9 juli 2020, nr. 106/2020, verenigbaar met de bescherming van het eigendomsrecht ingevolge artikel 16 van de Grondwet en artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. De regels voor de onmiddellijke betaling, vermeld in artikel 3.13.2.0.4, §1, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 (VCF), de aanhaling, vermeld in artikel 3.13.2.0.4, §2, van de VCF, net als de sommen in het kader waarvan de verkoopprocedure kan plaatsvinden, vermeld in artikel 3.13.2.0.4 van de VCF, blijven ongewijzigd.

De verkoopopbrengst van het voertuig kan, net zoals in de voorgaande versie van artikel 3.13.2.0.4 van de VCF, aangewend worden om andere openstaande fiscale schulden ten aanzien van VLABEL aan te zuiveren (paragraaf 3, derde lid, en paragraaf 4, tweede lid). De huidige werkwijze, waarbij VLABEL het saldo na verkoop kan aanzuiveren op nog andere fiscale schulden, wordt dus niet gewijzigd. Zo worden bijkomende invorderingsmaatregelen en de daaruit voortvloeiende kosten vermeden, wat aansluit bij de doelstelling van deze maatregel. Dat is ook in het belang van de belastingschuldige, omdat de aangepaste verkoopprocedure ervoor zorgt dat de opbrengst van de verkoop maximaal kan worden aangewend voor de aanzuivering van de openstaande belastingschuld, in tegenstelling tot de huidige

procedure, waarbij een substantieel deel van de opbrengst naar de betaling van de deurwaarderskosten gaat. In sommige gevallen dekt de opbrengst zelfs alleen of maar gedeeltelijk de deurwaarders- en andere kosten, zonder dat er een (gedeeltelijke) aflossing van de effectieve belastingschuld kan worden gerealiseerd.

Daarnaast wordt met dit voorstel van decreet het verzenden van een aanmaning tot betaling met aangetekende brief expliciet in de VCF opgenomen als stuitingsdaad van de verjaring van een vordering.

2. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Bij dit artikel is geen toelichting nodig.

Artikel 2

Artikel 3.13.2.0.4, §3, eerste lid, van de VCF bevat de mogelijkheid voor VLABEL om bij niet-betaling van de openstaande schulden, vermeld in paragraaf 1, binnen een week na de vaststelling van de overtreding, het voertuig in beslag te nemen en te laten verkopen door middel van een bericht van inbeslagneming. Dat bericht heeft dus twee doelstellingen: enerzijds de inbeslagneming van het voertuig en anderzijds het laten overgaan tot de verkoop ervan. De periode tussen het tijdstip waarop de belastingschuldige het bericht van inbeslagneming ontvangt, dat wordt geacht op de derde werkdag na de verzending ervan te vallen, en de verkoop van het voertuig moet ten minste dertig dagen bedragen.

Als de belastingschuldige het bericht van inbeslagneming betwist, moet hij binnen dertig dagen na de derde werkdag die volgt op de verzending van het bericht van inbeslagneming (artikel 3.13.2.0.6, §2, eerste lid, van de VCF), verzet aantekenen bij de beslagrechter van de plaats waar VLABEL, die de belasting moet innen, gevestigd is. Over die betwisting wordt overeenkomstig artikel 3.13.2.0.4, §3, tweede lid, van de VCF uitspraak gedaan zoals in kortgeding. Hoewel de rechtspleging voor rechtscolleges in primaire orde een federale bevoegdheid is krachtens artikel 145 en 146 van de Grondwet, kan de decreetgever het recht op toegang tot een rechter en het recht op een effectief rechtsmiddel aan de beslag- en verkoopprocedure voor voertuigen aanpassen, zodat de belastingschuldige de rechtsgeldigheid van het bericht van inbeslagneming voor de beslagrechter kan betwisten. In ieder geval kan de decreetgever dat doen op basis van de leer van de impliciete bevoegdheden, aangezien aan de toepassingsvoorwaarden is voldaan. Ten eerste is deze aanpassing noodzakelijk voor de uitoefening van de eigen bevoegdheid van de decreetgever, omdat de belastingplichtige anders geen effectief rechtsmiddel heeft tegen de aangepaste beslag- en verkoopprocedure. Ten tweede leent de aangelegenheid zich tot een gedifferentieerde regeling doordat deze rechtspleging alleen van toepassing is als rechtsmiddel voor de nieuwe beslag- en verkoopprocedure. De overige procedures voor de beslagrechter die uitspraak doet zoals in kortgeding, blijven ongemoeid, waardoor de weerslag op de bevoegdheid van de federale overheid minimaal is.

Het inbeslaggenomen voertuig mag niet worden vervreemd en mag evenmin worden verplaatst zonder toestemming van VLABEL.

Het bericht van inbeslagneming kan naast de sommen, vermeld in artikel 3.13.2.0.4, §1, van de VCF, van toepassing zijn op andere openstaande belastingschulden en hun toebehoren van de belastingschuldige, die door VLABEL worden geïnd. Het beslag en de verkoop van het voertuig kan dus uitgebreid worden naar andere belastingschulden waarvoor VLABEL instaat dan de verkeersbelasting, de belasting op de inverterstelling, het eurovignet of de administratieve geldboetes inzake kilometerheffing.

Als de belastingschuldige niet de eigenaar van het inbeslaggenomen voertuig is, blijft de procedure, vermeld in artikel 3.13.2.0.4, §3, vijfde lid, van de VCF, van toepassing.

Ingevolge artikel 3.13.2.0.4, §4, van de VCF wordt het beslag na betaling van alle sommen waarvoor beslag werd gelegd en de bijbehorende kosten van aanhaling, inbeslagneming en verkoop, waaronder de takelingskosten en de stallingskosten van het voertuig, opgeheven.

In artikel 3.13.2.0.4, §5, van de VCF wordt de verwijzing naar artikel 1627 van het Gerechtelijk Wetboek opgeheven omdat er een eigen procedure wordt ingevoerd. Aan dezelfde paragraaf wordt ook een nieuwe zin toegevoegd, zodat de belastingschuldige na de verkoop op de hoogte wordt gebracht van de bestemming van de opbrengst van de verkoop van het voertuig en in voorkomend geval van het eventuele saldo dat hij nog verschuldigd is.

Artikel 3

Artikel 3.13.2.0.6 van de VCF vermeldt de overhandigings- en de verzendingsmodaliteiten van het bericht van inbeslagneming. Zo bevat het bericht minstens een verwijzing naar het verslag van vaststelling, de sommen, vermeld in artikel 3.13.2.0.4 van de VCF, die de reden voor het beslag zijn, de gegevens die toelaten om het voertuig te identificeren en de plaats waar het voertuig zal worden gestald.

Het bericht van inbeslagneming wordt naar het adres van de belastingschuldige verstuurd en wordt geacht door hem te zijn ontvangen op de derde werkdag na de verzending ervan. Als de belastingschuldige niet de eigenaar van het voertuig is, moet het bericht van inbeslagneming onder zijn verantwoordelijkheid aan de eigenaar van het voertuig bezorgd worden.

Het bericht van inbeslagneming verdient het volle geloof in rechten totdat de valsheid ervan bewezen is, net zoals nu ook al het geval is voor de verslagen van vaststelling krachtens artikel 3.13.2.0.5 van de VCF. Om de uniformiteit in de codex te behouden, wordt dezelfde bewoording gebruikt voor deze bepaling, maar het moet duidelijk zijn dat dit geen bijzondere bewijswaarde geeft aan het bericht van inbeslagneming. Het woord 'valsheid' wordt immers geïnterpreteerd als een 'onjuistheid', waardoor het om een wettelijke bewijswaarde tot bewijs van het tegendeel gaat (zie onder meer het arrest van het Hof van Cassatie van 25 september 1961).

Artikel 4

De verzending met een aangetekende brief van de aanmaning tot betaling wordt met deze wijziging expliciet opgenomen als stuitingsdaad van de verjaring van een vordering. Dat moet bijdragen tot een efficiëntere invordering van belastingen door VLABEL en moet het administratieve werk vereenvoudigen. Door de stuiting nu ook mogelijk te maken via een aanmaning tot betaling die de administratie met een aangetekende brief verstuurt, is het niet meer nodig dat een gerechtsdeurwaarder wordt ingeschakeld om de verjaring te stuiten.

Tegelijk worden bijkomende vervolgingskosten vermeden. Dat is zowel in het belang van de schuldenaars als van VLABEL, aangezien die kosten ten laste blijven van VLABEL in geval van insolventie van de schuldenaar. Daardoor zal een betaling door de schuldenaar ook in grotere mate kunnen worden aangerekend op de effectieve belastingschuld, en hoeft die niet eerst te worden gebruikt om bijkomende vervolgingskosten aan te zuiveren.

Voor de invoering van deze wijziging moest de verjaring vaak gestuit wordt door een bevel van betaling als vermeld in artikel 1394/21 van het Gerechtelijk Wetboek, waarbij de tussenkomst van een gerechtsdeurwaarder noodzakelijk is. Een dergelijke manier van werken brengt natuurlijk de nodige kosten met zich mee, waardoor de schulden die aan een invordering verbonden zijn, zowel voor VLABEL als voor de belastingplichtige hoger oplopen. Ook op federaal niveau is die extra stuitingsdaad ingevoerd (artikel 24 van het Wetboek van 13 april 2019 van de minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale schuldvorderingen en artikel 83 van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde).

In de aanmaning tot betaling, die met een aangetekende brief wordt verstuurd, moeten de gegevens van de schuldvordering volledig en ondubbelzinnig worden opgenomen. Dat betekent dat die gegevens volledig en voldoende duidelijk moeten zijn, zodat de schuldenaar geen ernstige twijfel kan hebben over de aard en de reikwijdte van de schuldvordering waarvan de betaling van hem wordt gevraagd.

Om overbodige vervolgingskosten te vermijden wordt de aanmaning met een aangetekende brief verzonden aan de procureur des Konings van Brussel als de schuldenaar of de medeschuldenaar geen bekende woonplaats in België of in het buitenland (meer) heeft.

Artikel 5

Artikel 2 en 3 treden in werking op 1 september 2024. De nieuwe beslag- en verkoopprocedure is van toepassing op de gevallen waarvoor vanaf 1 september 2024 de beslagprocedure wordt opgestart. Voor de gevallen waarin de beslagprocedure voor het voertuig al vóór 1 september 2024 werd opgestart, blijft de oude procedure van toepassing.

Paul VAN MIERT
Peter VAN ROMPUY
Willem-Frederik SCHILTZ
Arnout COEL
Koen VAN DEN HEUVEL
Andries GRYFFROY

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 3.13.2.0.4 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, ingevoegd bij de decreten van 3 juli 2015, 7 december 2018, 21 december 2018 en 9 december 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in paragraaf 3, eerste lid, worden de woorden “is er een vermoeden dat de rechten van het Vlaamse Gewest in gevaar zijn” vervangen door de zinsnede en de zin “kan de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie het aangehaalde voertuig in beslag nemen en tot de verkoop ervan laten overgaan, waarbij ze een bericht van inbeslagneming opstelt. Er verstrijken minstens dertig dagen tussen de ontvangst van het bericht van inbeslagneming, conform artikel 3.13.2.0.6, §2, eerste lid, door de belastingschuldige en de verkoop van het voertuig.”;
- 2° in paragraaf 3, tweede lid, worden de volgende wijzigingen aangebracht:
 - a) tussen de woorden “Als de belastingschuldige” en het woord “betwist” worden de woorden “het bericht van inbeslagneming” ingevoegd;
 - b) de zinsnede “dat de rechten van het Vlaamse Gewest in gevaar verkeren, wordt er over de betwisting uitspraak gedaan, zoals in kort geding door” wordt vervangen door de zinsnede “kan hij binnen een termijn van dertig dagen na ontvangst van het bericht van inbeslagneming, vermeld in artikel 3.13.2.0.6, §2, eerste lid, verzet aantekenen, houdende dagvaarding van het Vlaamse Gewest, bij”;
- 3° aan paragraaf 3, tweede lid, wordt de zin “Over deze betwisting wordt uitspraak gedaan zoals in kortgeding.” toegevoegd;
- 4° paragraaf 3, derde lid, wordt vervangen door wat volgt:

“Het inbeslaggenomen voertuig mag niet worden vervreemd en mag evenmin worden verplaatst zonder toestemming van de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie.”;
- 5° in paragraaf 3, vierde lid, worden de volgende wijzigingen aangebracht:
 - a) de woorden “dwangschrift en het dwangbevel” worden vervangen door de woorden “bericht van inbeslagneming”;
 - b) tussen de woorden “interessen en kosten” en de woorden “die door de bevoegde entiteit” worden de woorden “ten laste van de belastingschuldige” ingevoegd;
- 6° in paragraaf 3, vijfde lid, worden de woorden “uitvoerend roerend” opgeheven;
- 7° in paragraaf 4, tweede lid, worden de volgende wijzigingen aangebracht:
 - a) de woorden “en bijbehorende” worden vervangen door de woorden “waarvoor beslag werd gelegd en de”;
 - b) de woorden “die opgenomen zijn in het dwangbevel” worden vervangen door de zinsnede “van aanhaling, inbeslagneming en verkoop”;

8° paragraaf 5 wordt vervangen door wat volgt:

“§5. De opbrengst van de verkoop van het voertuig, vermeld in artikel 1.1.0.0.2, derde lid, 1° en 2°, en artikel 2.2.1.0.1 wordt aangerekend volgens de regels, vermeld in artikel 3.4.7.0.1. Het eventuele overschot wordt aan de belasting-schuldige terugbetaald. De belastingschuldige wordt op de hoogte gebracht van de bestemming van de opbrengst van de verkoop van het voertuig en in voorkomend geval van het saldo dat hij nog verschuldigd is.”.

Art. 3. Aan titel 3, hoofdstuk 13, afdeling 2, van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 9 december 2022, wordt een artikel 3.13.2.0.6 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 3.13.2.0.6. §1. Het bericht van inbeslagneming, opgemaakt ingevolge artikel 3.13.2.0.4, §3, eerste lid, bevat minstens:

- 1° een verwijzing naar het verslag van vaststelling van aanhaling, vermeld in artikel 3.13.2.0.4, §2, tweede lid;
- 2° de oorzaken van het bericht van inbeslagneming;
- 3° de elementen die toelaten om het voertuig te identificeren en de plaats waar het wordt gestald te lokaliseren.

§2. Het bericht van inbeslagneming wordt verstuurd naar het adres van de belastingschuldige en wordt geacht door hem te zijn ontvangen op de derde werkdag na de verzending ervan.

De belastingschuldige bezorgt het bericht van inbeslagneming onmiddellijk aan de eigenaar van het voertuig.

§3. Het bericht van inbeslagneming, vermeld in paragraaf 1, dat is opgemaakt door de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie, verdient het volle geloof in rechten tot de valsheid ervan bewezen is.”.

Art. 4. In artikel 3.14.2.0.1 van dezelfde codex, worden volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° tussen de zinsnede “het Burgerlijk Wetboek,” en de woorden “of door afstand te doen” wordt de zinsnede “door de verzending met een aangetekende brief van elke aanmaning tot betaling waarin de gegevens van de schuldvordering volledig en ondubbelzinnig zijn opgenomen,” ingevoegd;
- 2° er wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Voor een aanmaning tot betaling die met een aangetekende brief wordt verzonden, geldt de datum van de poststempel op het verzendingsbewijs als indieningsdatum van die aanmaning. Als de schuldenaar of de medeschuldenaar geen bekende woonplaats in België of in het buitenland heeft, wordt de aanmaning tot betaling met een aangetekende brief aan de procureur des Konings van Brussel verzonden.”.

Art. 5. Artikel 2 en 3 treden in werking op 1 september 2024.

Paul VAN MIERT
Peter VAN ROMPUY
Willem-Frederik SCHILTZ
Arnout COEL
Koen VAN DEN HEUVEL
Andries GRYFFROY